

Derogatierapportage 2012

RIVM en LEI Wageningen UR rapporteren jaarlijks over de ontwikkelingen van de waterkwaliteit en de bedrijfsvoering op 300 derogatiebedrijven. Afgelopen september kwam de rapportage uit met als titel "Landbouwpraktijk en waterkwaliteit op landbouwbedrijven aangemeld voor derogatie in 2012". Enkele bevindingen hieruit zijn:

- De trend van schaalvergroting, intensivering (melk per hectare) en specialisatie (minder overige landbouwhuisdieren naast melkvee) zet door;
- Ondanks de intensivering neemt de hoeveelheid in de mest geproduceerde stikstof per hectare voedergewassen niet toe;
- Het stikstofbodemoverschot is tussen 2006 en 2012 gemiddeld weinig veranderd. Het stikstofbodemoverschot is het hoogst in de Veenregio en neemt af in de volgorde Kleiregio, Zandregio en Lössregio;
- De kwaliteit van het water dat uitspoelt uit de wortelzone onder derogatiebedrijven is verbeterd sinds het begin van de derogatiemonitoring in 2007. In 2012 werd in de Veenregio, Kleiregio en Zandregio gemiddeld de nitraatnorm van 50 mg/l gerealiseerd; in de Lössregio was de waterkwaliteit gemiddeld boven de norm;
- Het gemiddelde fosfaatbodemoverschot is, vooral tussen 2006 en 2007, gedaald, vooral door minder fosfaat met kunstmest aan te voeren;
- De verschillen in stikstofbodemoverschot en fosfaatbodemoverschot tussen individuele bedrijven zijn groot.

Meer weten?

Het rapport is te downloaden vanaf de LMM-website www.rivm.nl/lmm

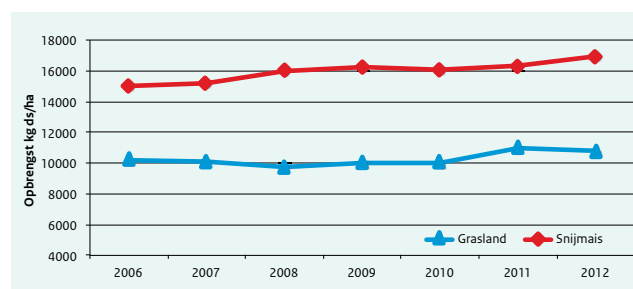

Ontwikkeling gras- en snijmaïs-opbrengsten op derogatiebedrijven

In het Bedrijveninformatienet van LEI Wageningen UR worden de gegevens van 300 LMM-derogatiebedrijven bijgehouden. Van 218 bedrijven kan ook de grasopbrengst worden berekend. Van 160 bedrijven is de maïsopbrengst bekend.

Toename droge stofopbrengst

Van 2006 t/m 2012 neemt de droge stofopbrengst (kg droge stof per ha) voor zowel grasland als snijmaïs toe (Figuur 1). In de Lössregio lagen de gras- en snijmaïsoopbrengsten de afgelopen drie jaren altijd boven het landelijk gemiddelde. In de Klei-, Veen- en Zandregio schommelden de opbrengsten rond dit gemiddelde.

Figuur 1. Gemiddelde droge stofopbrengst op grasland en snijmaïs op derogatiebedrijven (2006-2012). Bron: Bedrijveninformatienet van LEI Wageningen UR

Fosfaat- en stikstofopbrengst

De opbrengst, gemeten in kg fosfaat per hectare, neemt ook toe. De stikstofopbrengst in maïs verschilt nauwelijks tussen de jaren. Dat geldt ook voor gras, met uitzondering van 2012. In dat jaar was de stikstofopbrengst lager. Dat komt doordat het stikstofgehalte - en dus het gehalte aan ruw eiwit - in 2012 lager was dan in voorgaande jaren. Voor 2013 lijken de stikstofgehalten in gras weer normaal.